

HRVATSKO
KATOLICKO
SVEUCILISTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detailed Course Syllabus

Academic year:

2025/2026

Semester:

Summer semester

Study Program:

Sociologija
(dvopredmetni) (R)
(elective)
Komunikologija (R)
(elective)

Year of study:

1

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Hrvatska pisana kultura

Abbreviation: IZBP-185

ECTS: 4

Code: 223919

Prerequisites: No

Total Course Workload

Teaching Mode

Total Hours

Lecture

30

Seminar

15

Class Time and Place: HKS - according to the published schedule

II. TEACHING STAFF

Course Holder

Name and Surname: Mikecin Milica

Academic Degree:

Professional Title: naslovni docent

Contact E-mail:

milica.mikecin@unicath.hr

Telephone:

Office Hours: According to the published schedule

Course Assistant

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Course Description	<p>U kolegiju se proučava hrvatska pisana kultura od 8. do 16. stoljeća, koja obuhvaća ranu latiničku, glagoljičku i ćiriličku pismenost. Naglasak se stavlja na višestoljetno supostojanje pismovne, jezične i književne ćirilometodske i zapadnoeuropske tradicije, odnosno na tropismenost i trojezičnost kulture hrvatskog srednjovjekovlja. Studenti se na izabranim latinićkim, glagoljićkim i ćirilićkim rukopisnim spomenicima i tiskanim izdanjima upoznaju s bogatom hrvatskom srednjovjekovnom i ranom novovjekovnom književno-jezićnom baštinom i njezinim odrazima u novijoj povijesti hrvatske pisane kulture</p>	
Educational Outcomes	<p>1. Protumaćiti pojam hrvatske pisane kulture i uoćiti njezinu jedinstvenost unatoć kulturnoj policentrićnosti, odnosno latinskom i bizantskom ishodištu i utjecaju; 2. Uvidjeti povijesne okolnosti preuzimanja latinice i latinskog jezika kao i nastanka glagoljice i hrvatske ćirilice i hrvatskostaroslavenskog jezika te utvrditi njihov odnos prema naslijećenim ishodićnim jezicima i pismima; 3. Razlikovati, povezati i usporediti tri jezika i tri pisma hrvatske srednjovjekovne kulture i odrediti njihovu vremensko-prostornu rasprostranjenost; 4. Objasniti razvoj i razlikovati osobine i tipove hrvatskog latinićkog, glagoljićkog i ćirilićkog pisma, uoćiti složenost pisanja posebnih hrvatskih glasova latinskim pismom te procijeniti premoć i osobitu važnoćt glagoljaške sastavnice; 5. Steći potrebne vještine za ćitanje, transkripciju i transliteraciju izabranih hrvatskih ranih latinićkih, glagoljićkih i ćirilićkih tekstova te za osnovnu književno-jezićnu analizu tih tekstova; 6. Prepoznati i opisati najvažnoćije spomenike hrvatske pisane kulture od 8. stoljeća do 16. stoljeća nastale na latinici, glagoljici i hrvatskoj ćirilici te prosuditi njihovu kulturno-povijesnu vrijednost; 7. Prikupiti stručnu i znanstvenu literaturu; 8. Napisati jasan i strukturiran pisani rad; 9. Održati jasno i strukturirano usmeno izlaganje; 10. Pridržavati se etićkih naćela u radu.</p>	
<i>Textbooks and Materials</i>		
Required	<p>S. Damjanović, <i>Hrvatski srednjovjekovni tekstovi: tri pisma i tri jezika</i>, Zg, 2010. (https://glagoljica.hr); J. Bratulić, S. Damjanović, <i>Hrvatska pisana kultura. 1. svezak: VIII. – XVII. stoljeće</i>, Veda, Križevci, Zg, 2005.: 11-40; <i>Hrvatska i Europa, sv. II. Srednji vijek i renesansa</i>, ŠK, Zg, 2000.: 169-223; 289-297; 299-316, 483-493; <i>Povijest hrvatskoga jezika. 1. knjiga: srednji vijek</i>, Croatica, Zg, 2009. (gl. ur. A. Bićanić) (www.croatia.hr): 9-57; 107-217.</p>	
Supplementary	<p>J. Bratulić, <i>Leksikon hrvatske glagoljice</i>, Minerva, Zg, 1995., 5-65; S. Damjanović, <i>Slovo iskona</i>, MH, Zg, 2020.: 49-63; 205-307; <i>Filologija</i>, br. 62, Zg, 2014.; B. Fućić, <i>Hrvatski glagoljski i ćirilićki natpisi, Hrvatska i Europa I. Srednji vijek (VII. – XVII. stoljeće). Rano doba hrvatske kulture</i>, ŠK, Zg, 1997., 259-283; E. Hercigonja, <i>Tropismena i trojezićna kultura hrvatskoga srednjovjekovlja</i>, MH, Zg, 2006.; <i>Hrvatska revija</i>, br. 4, Zg, 2012.; A. Kapetanović, <i>Hrvatska srednjovjekovna latinica, Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje</i> 31, 2005.; R. Katićić, <i>Litterarum studia</i>, MH, Zg, 1998.; R. Katićić, S. P. Novak, <i>Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske</i>, SNL, Zg, 1988.; A. Nazor, <i>Knjiga o hrvatskoj glagoljici. „Ja slovo znajući govorim...“</i> Erazmus naklada, Zg, 2008.; M. Šimić, <i>Jezik srednjovjekovnih kamenih natpisa iz Hercegovine</i>, Sarajevo, 2009.; D. Malić, <i>Najstariji hrvatski latinićki spomenici (do sredine 15. stoljeća)</i>, HAZU, Zg, 2004.; D. Malić, <i>Crkvenoslavenska jezićna tradicija u hrvatskim latinićkim rukopisima 14. stoljeća</i>, <i>Rasprave Zavoda za hrvatski jezik</i> 18, 1992.; M. Moguš, J. Vonćina, <i>Latinica u Hrvata. Radovi zavoda za slavensku filologiju</i> 11; B. Zelić-Bućan, <i>Bosanćica ili hrvatska ćirilica u srednjoj Dalmaciji</i>, Split, 2000.; M. Źagar, <i>Uvod u glagoljsku paleografiju 1</i>, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zg, 2013</p>	
<i>Examination and Grading</i>		
To Be Passed DA	Exclusively Continuous Assessment NE	Included in Average Grade DA
Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam	<p>Redovito pohaćanje nastave – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu;</p> <p>Uredno izvršene seminarske obveze – pripremljena diskusija te predana i prihvaćena pisana verzija seminarskog rada;</p> <p>Stjecanje minimalnog uspjeha od 35 % tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti – kumulativno ostvareno na seminarskim obvezama, samostalnom radu i kolokviju.</p>	

Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je:

nedovoljan (1) - 0 do 49,9 %

dovoljan (2) - 50 do 64,9 %

dobar (3) - 65 do 79,9 %

vrlo dobar (4) - 80 do 89,9 %

izvrstan (5) - 90 do 100 %

Examination Manner

Način stjecanja ocjene:

a. **Nastavne aktivnosti** - 70 % ocjene

1. seminarske obveze - 30%

2. samostalan rad - 15 %

3. kolokvij - 25 %

b. **Završni ispit** - 30 % ocjene

usmeni ispit - 30 % (*za prolaz je nužno riješiti 50 % ispita*)

Grading Manner

1. **Nastavne aktivnosti** - seminarske obveze; samostalan rad, 1. kolokvij (pismeni);

2. **Završni ispit** (usmeni).

Detailed Overview of Grading within ECTS

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Pohađanje nastave	1,2	0
Seminarsko izlaganje	0,84	30
Samostalan rad	0,45	15
Kolokvij (pismeni)	0,65	25
Ukupno tijekom nastave	3,14	70
Završni ispit	0,86	30
UKUPNO BODOVA (nastava + završni ispit)	4	100

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE

[Predavanja]

#	Topic
1	Temeljne odrednice hrvatske pisane kulture
2	Hrvatska rana latinička pismenost
3	Latinička pismenost na latinskom jeziku
4	Latinička pismenost na narodnom jeziku
5	Hrvatsko latiničko tiskarstvo
6	Hrvatska glagoljička pismenost
7	Ćirilometodsko naslijeđe u Hrvata
8	Zlatno doba hrvatskog glagoljaštva
9	Istočni i zapadni izvori hrvatskoglagoljičkih tekstova
10	Hrvatsko glagoljičko tiskarstvo
11	Obilježja hrvatske ćiriličke pisane kulture
12	Srednjodalmatinska, dubrovačka i bosansko-franjevačka ćirilička pismenost
13	Hrvatsko ćiriličko tiskarstvo
14	Naslijeđe hrvatske srednjovjekovne i rane novovjekovne pismenosti
15	Kolokvij

[Seminari]

#	Topic
1	Kulturno-povijesno značenje Bašćanske ploče
2	Latinska epigrafika i najstarije liturgijske knjige (Splitski evanđelistar, Trogirski evanđelistar, Historia Salonitana – jezik i pismo)
3	Latinski liturgijski kodeksi (Biblia sollemnis, Misal Jurja iz Topuskog – jezik i pismo)
4	Prvi hrvatski vatikanski molitvenik, Žića svetih otaca (čitanje i transkripcija izabranih dijelova teksta)
5	Lekcionar Bernardina Splićanina (čitanje i transkripcija izabranog dijela teksta)
6	Tekst Očenaša na latinici, glagoljici i ćirilici: Početnica, Glagoljska i ćirilska tabla za dicu (učenja slova, čitanje i transliteracija)
7	Kulturno-povijesno značenje Bečkih listića i Grškovićeve odlomka apostola
8	Misal kneza Novaka, Hrvojev misal (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
9	Pariška pjesmarica, Petrisov zbornik (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
10	Misal po zakonu rimskoga dvora, Spovid općena (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
11	Povelja Kulina bana, Povaljska listina, Povaljski prag (jezik i pismo; transliteracija prvih redaka)
12	Poljički statut, Hvalov zbornik, Libro od mnozijeh razloga (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
13	Dubrovački molitvenik, Nauk krstjanski (čitanje i transliteracija izabranih dijelova teksta)
14	Latinsko i staroslavensko podrijetlo hrvatskog teološkog nazivlja
15	Povijesna hrvatska pisma